

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 108/2025-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **GAMO a.s.**, Kyjevské námestie 6, Banská Bystrica, zastúpeného JUDr. Zuzanou Kovalovou, advokátkou, Komenského 3, Banská Bystrica, proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č. k. 14Cpr/2/2021-520 z 11. decembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. februára 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením okresného súdu o výške náhrady trov konania v pracovnoprávnom spore, ktorého následkom bolo to, že mu nebola priznaná náhrada za niektoré úkony právnej služby podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

II.

2. Proti sťažovateľovi podaná žaloba o zaplatenie 13 160,14 eur bola po potvrdení rozsudku okresného súdu krajským súdom právoplatne zamietnutá a sťažovateľovi bola priznaná náhrada trov konania. Sťažovateľ žiadal priznať trovy 6 483,78 eur, ktoré mu vznikli zastúpením advokátom za 17 úkonov právnej služby (príprava a prevzatie zastúpenie, päť podaní na súd, štyri účasti na pojednávaniach, jedna účasť na verejnom vyhlásení rozhodnutia a šesť porád sťažovateľa s jeho advokátom). Prvé rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka o výške náhrady týchto trov bolo uznesením sudcu okresného súdu zrušené. Následne vyšší súdny úradník sťažovateľovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia za 12 úkonov právnej služby spolu 4 693,05 eur. Nepriznal mu náhradu za päť úkonov (dve písomné podania a tri porady advokáta so sťažovateľom).

3. K prvému podaniu z júla 2021 uviedol, že ním advokát sťažovateľa len predložil listiny podľa odročujúceho uznesenia, a preto na tento úkon nebolo potrebné využitie odborných znalostí advokáta. K druhému podaniu z augusta 2022 uviedol, že žalovaný ho podal z vlastnej iniciatívy, a preto nejde o úkon vo veci samej, keďže šlo len o sumár jeho skorších skutkových a právnych dôvodov, ktorý nebol nutný a účelný.

4. K porade sťažovateľa s jeho advokátom zo septembra 2021 uviedol, že k nej došlo pred pojednávaním a šlo o konzultáciu k výsluchu svedkyne, ktorý sťažovateľ skôr ako neúčelný namietol. Preto nejde o účelný úkon. K porade sťažovateľa s jeho advokátom z marca 2022 uviedol, že šlo o poradu pred pojednávaním, na ktorom sa skončilo dokazovanie oboznámením listín a boli prednesené záverečné reči, pričom sťažovateľ sa tohto pojednávania nezúčastnil a jeho advokát len uviedol, že od posledného pojednávania sa na skutkovom stave veci nič nezmenilo. Preto je tento úkon neúčelný. K porade sťažovateľa s jeho advokátom z augusta 2022 uviedol, že mu nasledovalo písomné vyjadrenie, s ktorým bol sťažovateľ na tejto porade oboznámený a bol dohodnutý ďalší postup. Vyšší súdny úradník vychádzal z toho, že šlo o reakciu na vyjadrenie žalobcu v odvolacom konaní, v ktorom žalobca len zotrval na svojom odvolaní a neuviedol v ňom nové skutočnosti, pre ktoré by bola porada sťažovateľa s jeho advokátom nevyhnutná. Osobitne zdôraznil, že od predchádzajúceho vyjadrenia sťažovateľa nedošlo k žiadnej zmene.

5. Proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podal sťažovateľ sťažnosť, v ktorej namietol, že náhrada trov zastúpenia advokátom za päť úkonov právnej služby mu nebola priznaná svojvoľne, nezákonne a bez náležitého odôvodnenia. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením sudcu bola sťažnosť sťažovateľa zamietnutá. Sudca sa stotožnil s argumentáciou, že pri predložení listín šlo o celkom jednoduchý úkon, ktorý nemožno považovať za úkon právnej služby. K podaniu v odvolacom konaní sudca poukázal na to, že sťažovateľ sa k odvolaniu vyjadril, za čo mu bola priznaná náhrada trov právneho zastúpenia, no jeho druhé vyjadrenie bolo neúčelné, keďže šlo len o sumarizáciu predchádzajúcich podaní. I ďalšia argumentácia uznesenia vo vzťahu k nepriznaniu náhrady za tri porady sťažovateľa s advokátom je v podstate stotožnením sa a parafrázovaním argumentácie vyššieho súdneho úradníka.

III.

6. Sťažovateľ opakuje tvrdenia o účelnosti jednotlivých úkonov, keďže ich poskytnutie si vyžiadalo určitý čas a viedlo k tomu, že bol v konaní úspešný. Podľa sťažovateľa je zdôvodnenie nepriznania náhrady za päť úkonov formalistické a rigidné, keďže okresný súd vychádza len z toho, že tieto úkony boli jeho právom, no nie jeho povinnosťou, prípadne, že nebolo potrebné využitie odborných znalostí. Takéto zdôvodnenie považuje za nelogické a bez opory v právnej úprave. Podľa sťažovateľa odôvodnenie namietaného uznesenia nedáva jasné a zrozumiteľné odpovede na jeho argumentáciu a predstavuje extrémny rozpor s princípmi spravodlivého súdneho konania.

7. Sťažovateľ zdôrazňuje, že konanie bolo náročné (rozsiahle dokazovanie), keďže žalobca sa domáhal nedôvodného nároku, neustále predkladal obsiahlu argumentáciu a predkladal a navrhoval množstvo dôkazov. Sťažovateľ tak musel byť neustále v kontakte s advokátom, predkladať mu dôkazy a komunikovať s ním najmä skutkové okolnosti, ktoré žalobca predkladal vo svojich podaniach a prednesoch na pojednávaniach. Okrem toho šlo o šikanóznou a zbytočnú žalobu, čomu predchádzala rozsiahla predsúdna komunikácia advokátov oboch strán.

IV.

8. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

9. Rozhodovacia činnosť ústavného súdu vo vzťahu k rozhodnutiam civilných súdov o náhrade trov konania vychádza z toho, že skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00). Na tento výklad nadväzuje rozhodovacia činnosť ústavného súdu, ktorá zdôrazňuje jeho zdržanlivosť k výkladu zákonného práva o náhrade trov konania, keďže problematika trov konania má akcesorickú povahu, a preto sa k zrušeniu napadnutého výroku o trovách konania treba uchýľovať iba výnimočne pri zistení extrémneho zásahu do základného práva (IV. ÚS 40/2011).

10. Nemožno dospieť k tomu, že závery okresného súdu o nepriznaní náhrady trov právneho zastúpenia za päť úkonov právnej služby by boli nedostatočne odôvodnené. Či už rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka, ktoré predchádzalo namietanému rozhodnutiu sudcu, ale aj rozhodnutie sudcu obsahuje jasnú a zrozumiteľnú argumentáciu, ktorá viedla k tomu, že každý jeden z piatich úkonov právnej služby nemožno považovať za účelný, a teda že nie je dôvod, aby tieto trovы sťažovateľa boli nahradené. Úvaha okresného súdu pri každom jednom z piatich právnych úkonov právnej služby vychádza z charakteru týchto úkonov, ich vzťahu k iným úkonom právnej služby a z vplyvu na priebeh sporu žalobcu a sťažovateľa.

11. Nemožno dospieť ani k záveru, že by úvahy okresného súdu nemali oporu v právnej úprave alebo boli zjavne mylné. Základom náhrady trov konania nie je vyhláška, ale § 251 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého trovы konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Práve relatívne otvorený pojem účelnosti trov konania od súdov vyžaduje posúdenie toho, či ten alebo onen úkon právnej služby možno považovať za účelný. Tak tomu bolo aj vo veci sťažovateľa, kedy úvaha o neúčelnosti jednotlivých právnych úkonov vychádzala z toho, že šlo o bežné administratívne úkony či komunikáciu sťažovateľa s jeho advokátom, ktorú nie je dôvodné posúdiť ako osobitný alebo účelný úkon právnej služby. K tomu treba uviesť, že nie každé podanie adresované súdu spĺňa znaky podania vo veci samej, tak ako to predpokladá § 13a ods. 1 písm. c) vyhlášky. Obdobne nie každú komunikáciu strany s jej advokátom je nevyhnutné posúdiť ako ďalšiu a predovšetkým účelnú poradu s klientom trvajúcu viac ako jednu hodinu, tak ako to predpokladá § 13a ods. 1 písm. b) vyhlášky. To platí osobitne pri úkonoch, ktoré predchádzajú iným úkonom (účasť na pojednávaní, písomné podanie), pri ktorých sa, prirodzene, predpokladá príprava, ktorá môže zahŕňať aj tomu predchádzajúcu nevyhnutnú komunikáciu advokáta a jeho klienta.

12. Pritom je nevyhnutné zohľadniť, že hoci sťažovateľ zdôrazňuje náročnosť svojho sporu, ide o spor, ktorý bol rozhodnutý po vykonaní štyroch pojednávaní na okresnom súde, po ktorých bola proti sťažovateľovi podaná žaloba zamietnutá a následne bol rozsudok okresného súdu na odvolanie žalobcu potvrdený rozsudkom krajského súdu. Vo veci sťažovateľa všeobecné súdy rozhodli dvoma rozhodnutiami vo veci samej po vykonaní štyroch pojednávaní, pričom nebolo potrebné

ani pojednávanie na krajskom súde, ktorý svoj rozsudok len verejne vyhlásil. Sťažovateľovi pritom bola priznaná náhrada trov konania za až 12 úkonov právnej služby. To vylučuje, že by priznaná náhrada trov právneho zastúpenia bola v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivého súdneho konania, tak ako to uvádza sťažovateľ, ktorému ako obchodnej spoločnosti bolo na náhrade trov priznaných namiesto požadovaných 6 483,78 eur „len“ 4 693,05 eur. Treba uzavrieť, že úlohou ústavného súdu pri rozhodnutí o tom, či došlo k porušeniu ústavných práv nesprávnym posúdením účelnosti jednotlivých úkonov právnej služby v civilnom sporovom konaní, nie je revidovať závery všeobecných súdov, ktoré nie sú prejavom ich svojvôle alebo úplnej rezignácie posúdenia účelnosti jednotlivých úkonov právnej služby. Len tak môže ústavný súd zostať súdom ústavným a nebyť súdom náhrad trov konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. februára 2025

Robert Šorl
predseda senátu